

UCHWAŁA NR XXXVIII/734/17

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 30 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania Prezydenta Miasta Katowice z wykonania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.) oraz § 1 uchwały nr XVII/311/15 Rady Miasta Katowice z dnia 29 października 2015 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016r.

RADA MIASTA KATOWICE

uchwała:

§1. Przyjąć sprawozdanie Prezydenta Miasta Katowice z wykonania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/734/17
Rady Miasta Katowice
z dnia 30 marca 2017 r.

Sprawozdanie z realizacji: Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok

Uchwała Nr XVII/311/15 Rady Miasta Katowice z dnia
29 października 2015r. w sprawie przyjęcia
Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na 2016 rok

I. Cele Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok:

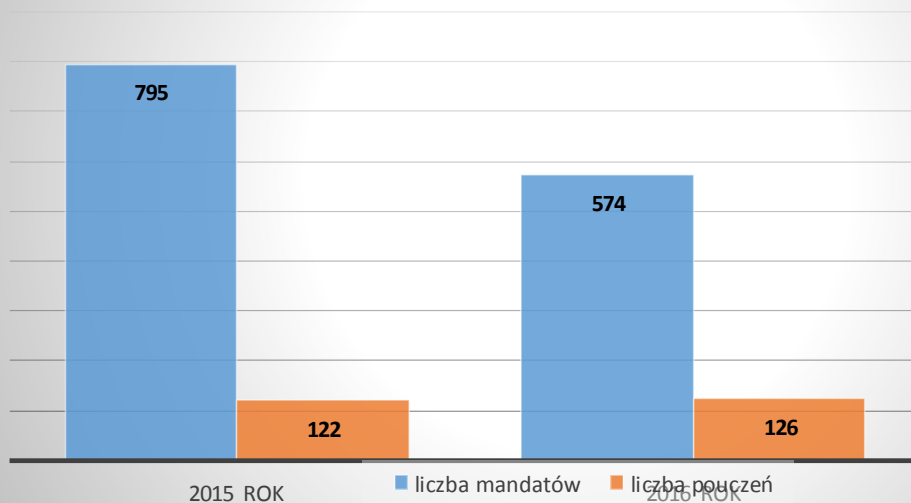
- a) Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych,
- b) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- c) Ograniczenie skali występowania zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych.
- d) Zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie.
- e) Oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom.
- f) Poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem poprzez udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniami i przemoc, kompleksowej pomocy psychospołecznej, prawnej i pomocy w odbudowie więzi społecznych i rodzinnych.
- g) Poszerzanie kompetencji członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników pomocy społecznej, organizacji pozarządowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych oraz znajomości przepisów prawa

Zgodnie z preambułą do Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok oraz z preambułą do Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok, programy te podlegały współrealizacji.

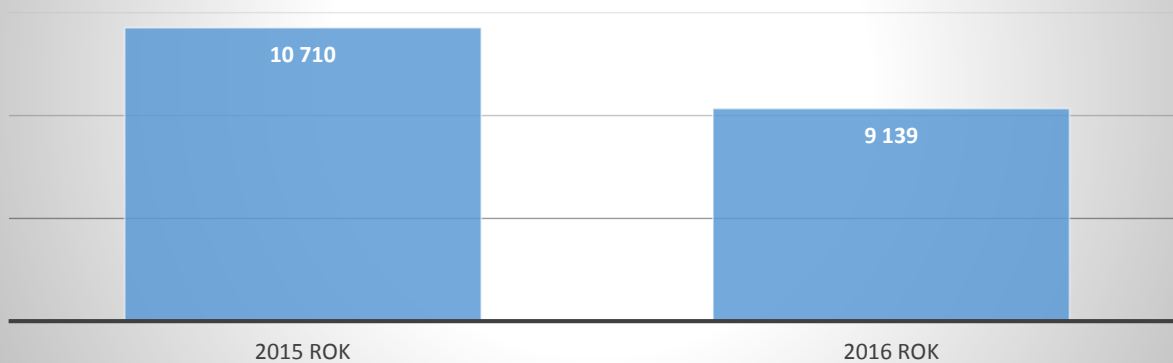
Diagnoza problemów alkoholowych.

Dla określenia skali problemów wynikających ze spożywania alkoholu zebrano informacje z różnych instytucji działających na terenie miasta Katowice. Działania w zakresie instytucji strzegących porządku publicznego oraz w obrębie służby zdrowia w sposób najbardziej jednoznaczny pokazują problemy związane z używaniem alkoholu. Stanowią tzw. „twarde dane” ponieważ opierają się na konkretnych zdarzeniach. Nie wymagają stosowania rozbudowanych i kosztownych badań socjologicznych, których rzetelność i trafność jest często dyskusyjna, zwłaszcza w przypadku stosowania metod ankietowych. Poprzez zestawienie danych z okresu kilku lat (w przypadku dane statystycznych z Policji oraz Straży Miejskiej dotyczą one tylko 2 lat, ze względu na zmienioną sprawozdawczość obowiązującą te instytucje) można zaobserwować dynamikę problemów związanych z piciem alkoholu.

Spożywanie alkoholu w miejscach publicznych - dane ze Straży Miejskiej

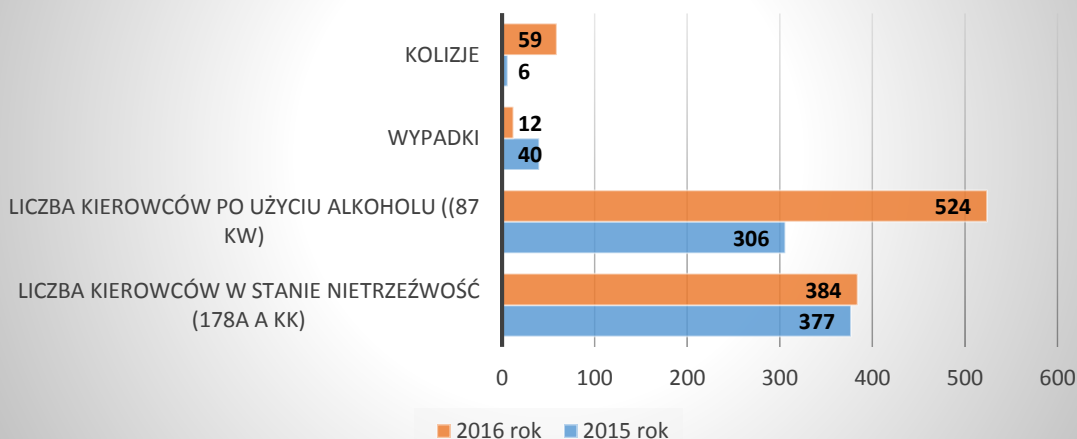

Liczba ujawnionych wykroczeń z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - dane z Wydziału Prewencji KMP

Powyższe dwa wykresy pokazują, że ilość mandatów za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych udzielonych zarówno przez strażników miejskich jak i policjantów zmalała w 2016 roku w stosunku do roku poprzedniego (w Straży Miejskiej o 27,8%, w Policji o 14,7%)

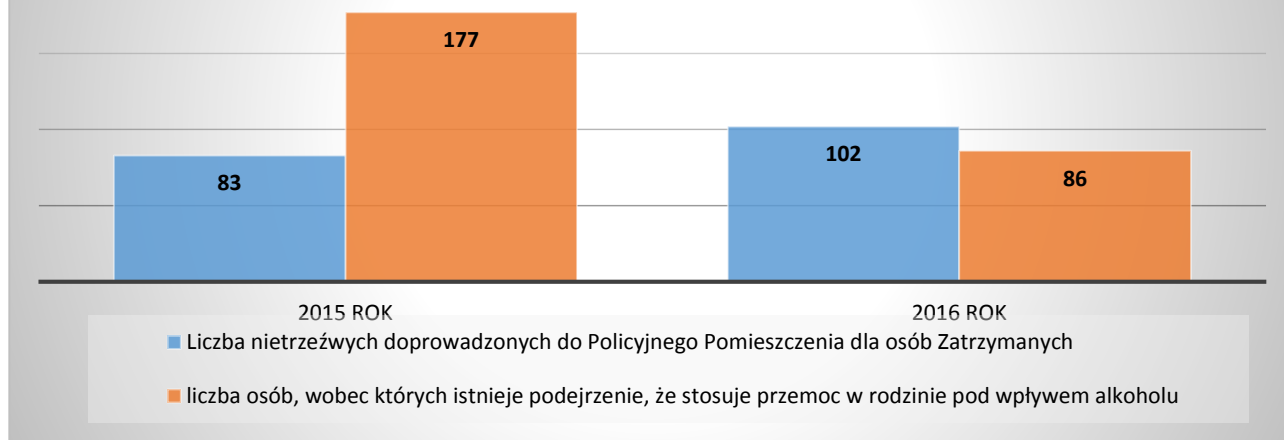
Liczba zdarzeń po użyciu alkoholu - dane z Wydziału Ruchu Drogowego KMP

- Powyższy wykres wskazuje, że liczba zdarzeń po użyciu alkoholu na przestrzeni dwóch ostatnich lat wzrosła w obrębie następujących zdarzeń:
- liczba kolizji, gdy sprawcy byli pod wpływem alkoholu (wzrost prawie dziesięciokrotny)
- liczba kierowców po spożyciu alkoholu tzn. gdy zawartość alkoholu we krwi wynosi 0,2 do 0,5 promila (wzrost o 71,6%); tak znaczna poprawa wykrywalności wynika z regularnych akcji „Trzeźwy poranek”, które w 2016 roku zostały przesunięte na wcześniejszą porę tj. na godz. 4, ponadto dyslokacja patroli dokonujących tych kontroli następowała w rejonach gdzie wcześniej ujawniano większą częstotliwością zdarzeń po użyciu alkoholu
- liczba kierowców w stanie nietrzeźwości tzn. gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila (nieznaczny wzrost, bo o 1,86%)

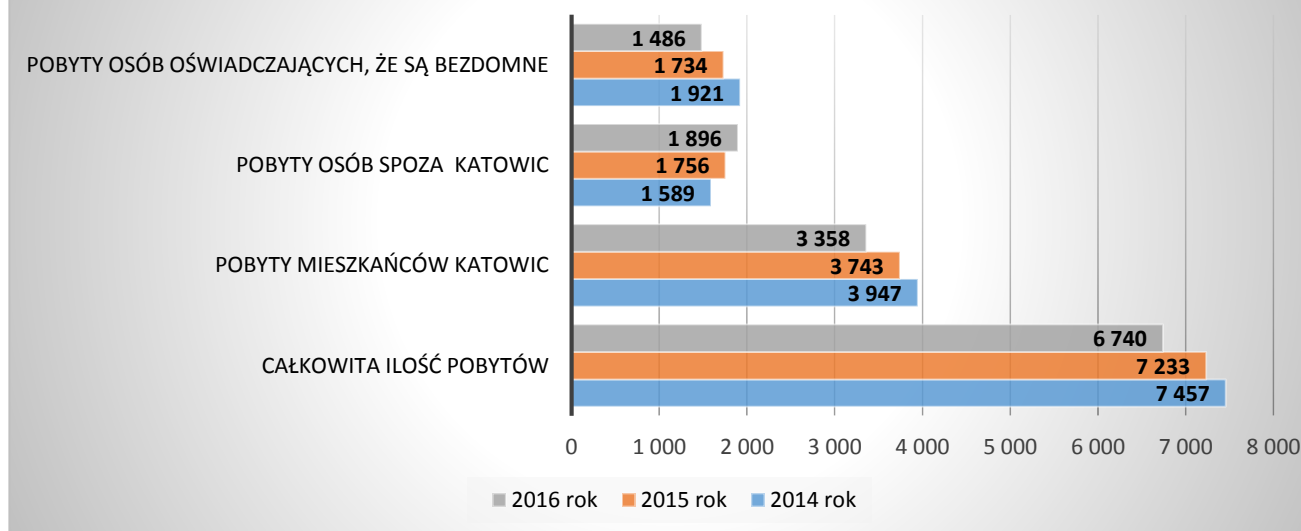
Natomiast zdecydowanemu zmniejszeniu (prawie czterokrotnemu) uległa liczba wypadków, gdy sprawcy byli pod wpływem alkoholu.

Liczba nietrzeźwych osób - dane z Wydziału Prewencji KMP

Dane uzyskane z Komendy Miejskiej Policji w Katowicach wykazują, że liczba nietrzeźwych doprowadzonych Policynych Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych wzrosła o 22,9 %. Natomiast o ponad połowę spadła liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu.

Pobyty w Miejskiej Izbie Wytrzeźwień

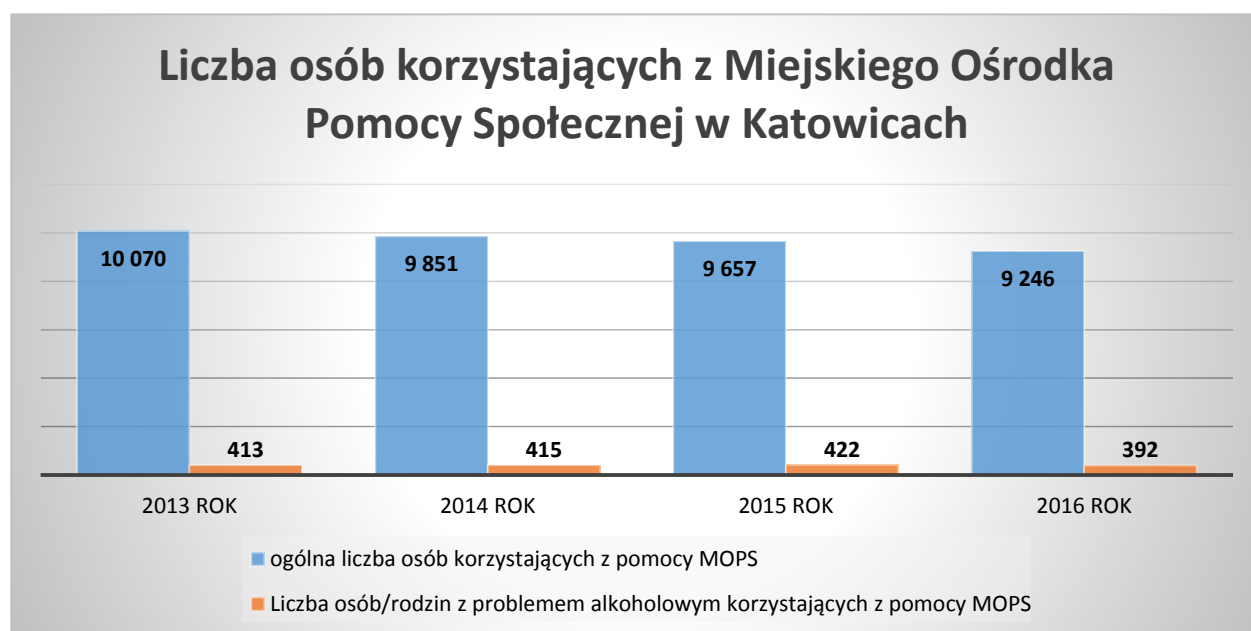

Analiza liczby przyjęć osób do wytrzeźwienia w Miejskiej Izbie Wytrzeźwień na przestrzeni ostatnich 3 lat wykazuje regularną tendencję spadkową w zakresie:

- ogólnej ilości pobyty (w 2015 roku spadek w stosunku do roku 2014 o 3%, natomiast w 2016 roku spadek w stosunku do roku 2015 o 7,3%)
- pobyty mieszkańców Katowic (w 2015 roku spadek w stosunku do roku 2014 o 5,17%, natomiast w 2016 roku spadek w stosunku do roku 2015 o 10,29%)
- pobyty osób deklarujących się jako bezdomni (w 2015 roku spadek w stosunku do roku 2014 o

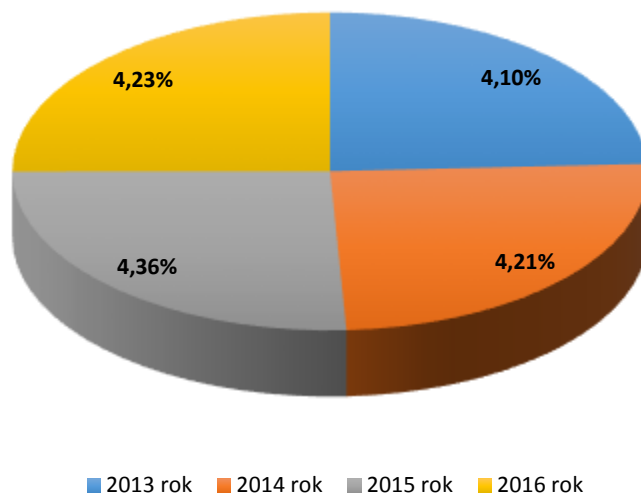
9,74%, natomiast w 2016 roku spadek w stosunku do roku 2015 o 14,3%)

Jedynie wzrost w liczbie pobyków w MIW dotyczy osób spoza Katowic, co z pewnością wynika z coraz większej ilości atrakcyjnych wydarzeń i imprez (np. koncerty sylwestrowe), które przyciągają widzów i uczestników z całej Polski.

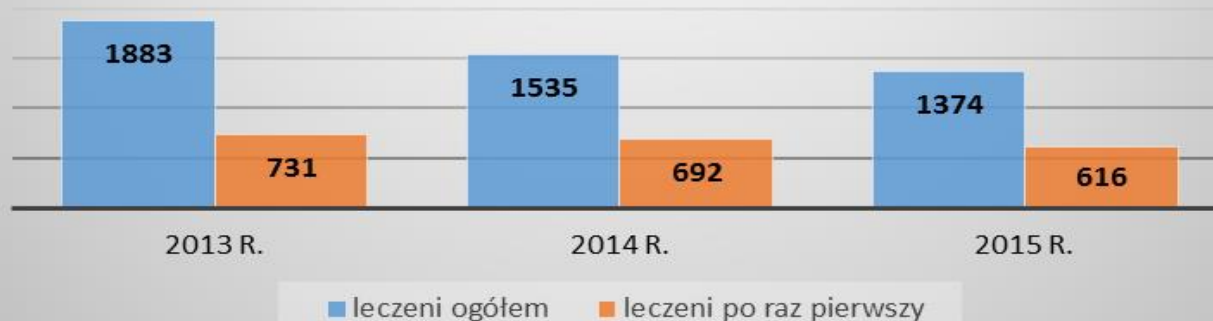

Liczba osób korzystających z pomocy MOPS na przestrzeni ostatnich 4 lat stopniowo maleje (w roku 2016 zmalała w stosunku do 2013 roku o 8,2%), natomiast procentowy udział osób/rodzin z problemem alkoholowym w ogólnej liczbie beneficjentów MOPS utrzymuje się na zbliżonym poziomie i wynosi nieznacznie ponad 4%. Dynamikę tę obrazuje poniższy wykres:

Udział procentowy osób z uzależnieniami w ogólnej liczbie korzystających z MOPS

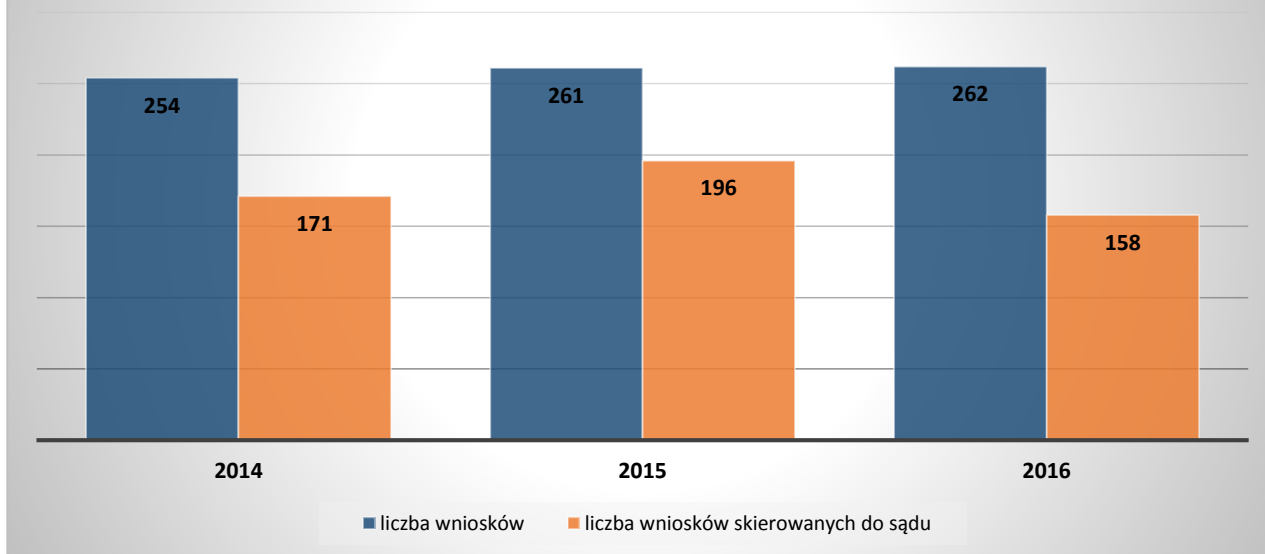
Chorzy leczeni w jednostkach lecznictwa ambulatoryjnego w Katowicach - zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu

Na przestrzeni ostatnich lat następuje regularny spadek pacjentów leczonych w lecznictwie ambulatoryjnym z powodu zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu (w 2015* roku spadek w stosunku do 2013 roku o 27,03%). Jeśli wziąć pod uwagę pacjentów leczonych po raz pierwszy także obserwowany jest spadek ich liczebności (w 2015* roku spadek w stosunku do 2013 roku o 15,7%)

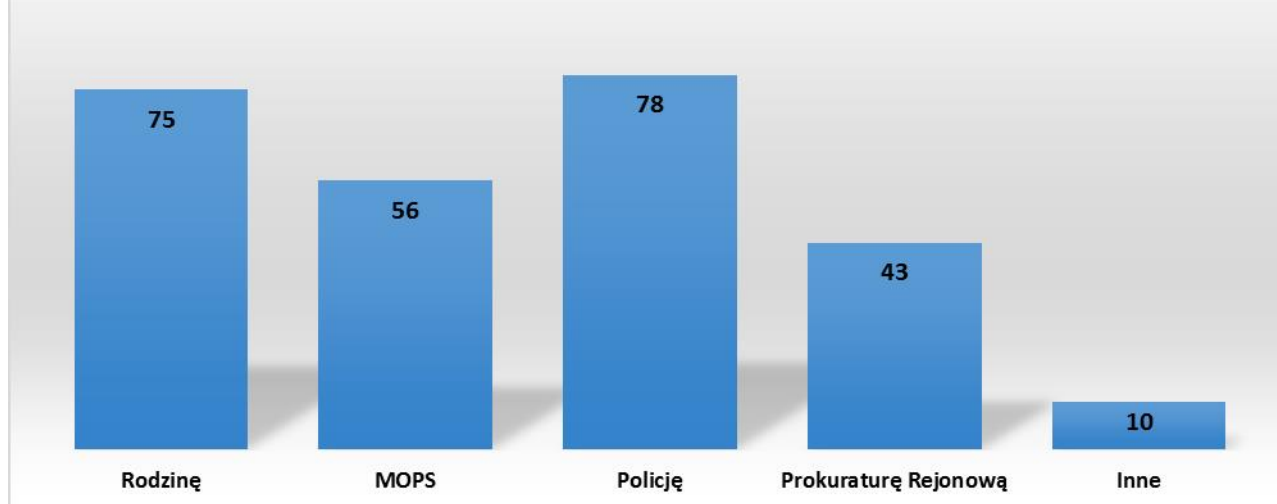
*dane statystyczne dotyczące ilości leczonych pacjentów dostępne są w połowie następnego roku

Zestawienie wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego

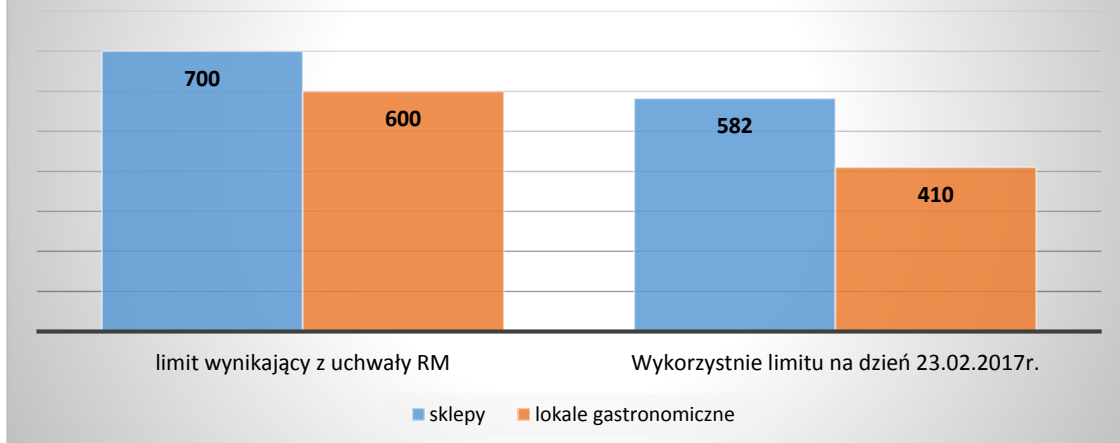
Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego wpływających do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie. Mniejsza ilość spraw przekazywanych do Sądu Rejonowego wynika z większej liczby osób podejmujących dobrowolne leczenie odwykowe w wyniku rozmów motywujących prowadzonych przez Komisję.

Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego w 2016 roku, uwzględniająca rodzaj wnioskodawców tj. wnioski złożone przez:

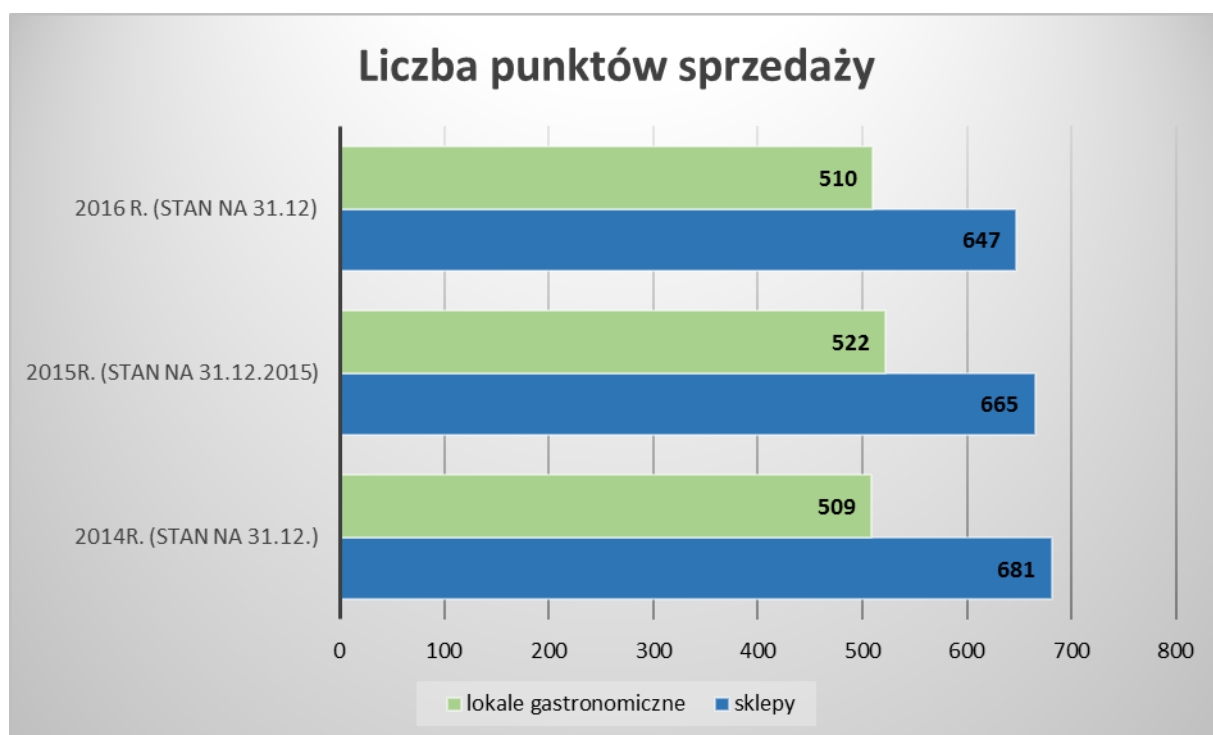
Wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego najczęściej składane są przez Policję oraz rodziny, MOPS zgłasza wnioski zwykle w związku z działaniami dotyczącymi przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Coraz aktywniejsi w uruchamianie tej procedury są prokuratorzy.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych typu B i C

Powyższy wykres obrazuje wykorzystanie zezwoleń (stan na dzień 23.02.2017r.) z uwzględnieniem limitów określonych uchwałami Rady Miasta Katowice.

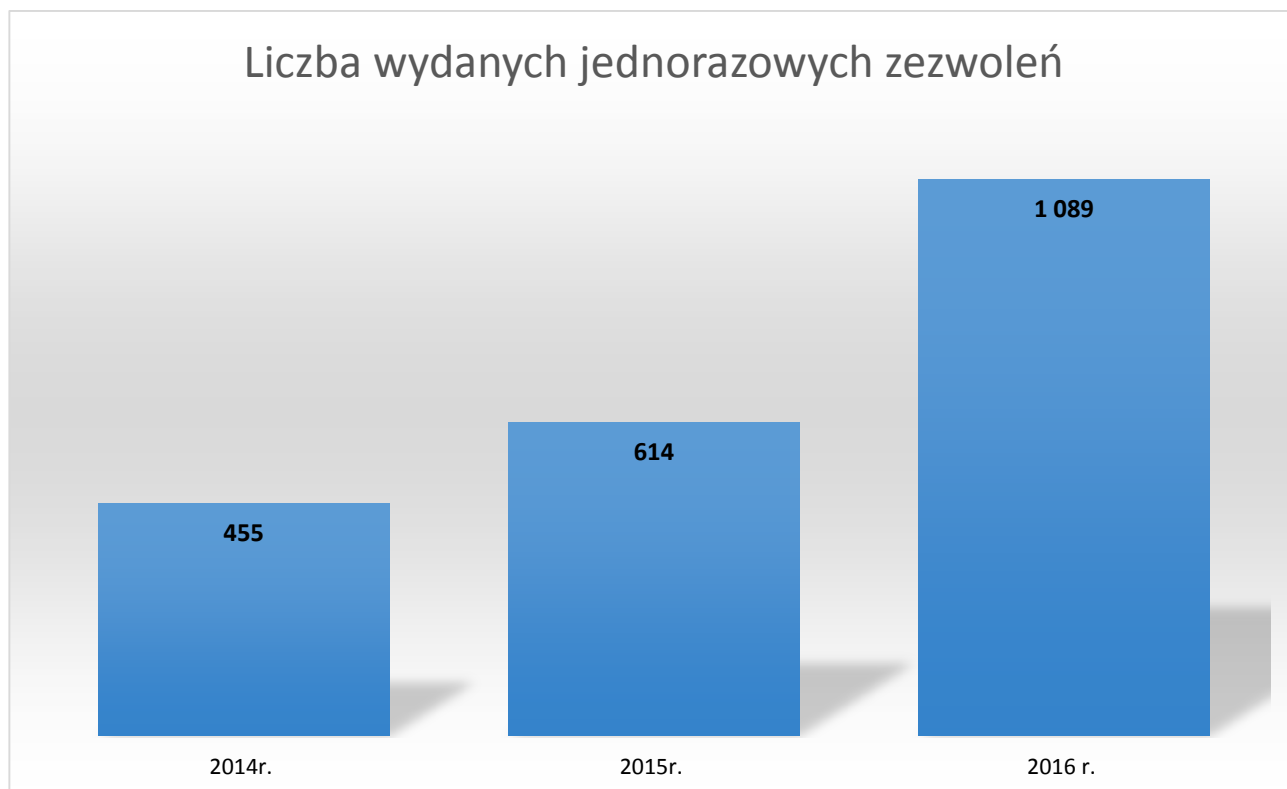
Liczba punktów sprzedaży

Powyższy wykres ukazuje całkowitą liczebność punktów sprzedaży (z podziałem na lokale gastronomiczne i sklepy) w okresie ostatnich 3 lat, biorąc pod uwagę ostatni dzień każdego kolejnego roku. W wykazanej liczbie mieszczą się punkty sprzedaży posiadające wszystkie typy zezwoleń, w tym Nielimitowane zezwolenia typu A (na piwo oraz napoje zawierające do 4,5% alkoholu).

Wykres wykazuje, że stan nasycenia miasta w ostatnich 3 latach stałymi punktami sprzedaży napojów alkoholowych bardzo nieznacznie malał.

W ramach limitu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane są zezwolenia tzw. jednorazowe (maksymalnie na dwa dni handlu alkoholem), które dotyczą sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na imprezach typu festyny, targi, jarmarki. Dynamikę rozwoju tej formy handlu napojami alkoholowymi w Katowicach obrazuje poniższy wykres:

Liczba punktów sprzedaży w odniesieniu do liczby mieszkańców miasta Katowice

Rok	2013r. (stan na 31 grudnia)	2014 r. (stan na 31 grudnia)	2015r. (stan na 31 grudnia)	2016 r. (stan na 31 grudnia)
Liczba mieszkańców	300 321	301 834	289 148	286 679
Liczba punktów sprzedaży	1 190	1 190	1 177	1 157
Liczba mieszkańców Katowic przypadająca na jeden punkt sprzedaży alkoholu	252,37	253,64	245,66	247,78

Wg dostępnych statystyk Polsce na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada 247 osób, w wojew. śląskim : 266

Rekomendacje dotyczące zmiany limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

Utrzymanie limitu liczby punktów sprzedaży na dotychczasowym poziomie, przy dalszym prowadzeniu bieżącej analizy zdarzeń wynikających z używania alkoholu oraz dynamiki handlu napojami alkoholowymi

Uzasadnienie:

- 1) brak wzrostu wskaźników wskazujących na nasilanie się problemów alkoholowych, a nawet ich tendencją spadkową (za wyjątkiem zdarzeń w ruchu drogowym, gdzie nastąpił znaczący wzrost kolizji po użyciu alkoholu, a także liczby zatrzymanych kierowców po użyciu alkoholu)
- 2) stabilizacja liczebności punktów sprzedaży napojów alkoholowych korzystających z zezwoleń na okres 4 lat,
- 3) wzrost liczby jarmarków, wydarzeń kulturalnych, sportowych oraz kongresów, które pociągają za sobą uruchamianie krótkoterminowej sprzedaży alkoholu (zezwolenia na maksymalnie 2 dni wydawane są w ramach dostępnego limitu)
- 4) utrzymywanie wskaźnika liczby punktów sprzedaży w odniesieniu do liczby mieszkańców na poziomie ogólnopolskim

Działania realizowane w ramach niniejszego programu koncentrowały się na zadaniach nałożonych przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na samorząd gminny. Obejmowały w głównej mierze działania wobec dzieci i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk w których występują problemy alkoholowe lub inne rodzaje dysfunkcji psychospołecznych. Są to zadania, których jedynym realizatorem pozostaje samorząd gminy.

Działania porządkowe, w tym dotyczące zdarzeń wynikających z picia alkoholu, są realizowane poprzez działania wchodzące w zakres kompetencji Policji bądź Straż Miejskiej.

W przypadku działań dotyczących trzeźwości kierowców i przeciwko sprzedaży alkoholu nieletnim, działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane są w formie ogólnopolskich kampanii organizowanych wspólnie przez Związek Browary Polskie oraz Komendę Główną Policji.

Zadania Programu :

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin poprzez :

a) Prowadzenie działalności Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu działającego w ramach Miejskiej Izby Wyrzeźwień:

- 1.311 indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz w ramach grupy edukacyjno-motywacyjnej,
- 2.779 rozmów motywujących do leczenia dla osób opuszczających Izbę Wyrzeźwień,
- 127 porad prawnych,
- 37 konsultacji psychiatrycznych,
- 483 konsultacji telefonicznych.

b) prowadzenie w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, działań w zakresie uzależnień, związanych z poradnictwem i profilaktyką dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym poprzez wsparcie asystenta rodziny.

- **Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS** pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:
- **Działalność diagnostyczna** w zakresie:
 - picia szkodliwego,
 - uzależnienia od alkoholu,
 - sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

łącna liczba osób objętych pomocą, w tym:	284
Osoby z problemem alkoholowym	273
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	11

- **Działalność diagnostyczno-motywacyjną** dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez konsultacje indywidualne i grupowe oraz wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne w tym:	Liczba
dla klientów Ośrodka	426
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	11

- **Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (program „Ja i alkohol”)**

„*Ja i Alkohol*”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach było rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymywał także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruował indywidualny plan leczenia.

Spotkania grupowe odbywały się 2 razy w tygodniu i trwały 2 godziny. Integralną częścią programu były spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

Liczba osób uczestniczących w zajęciach	71
Liczba spotkań:	87
Liczba osób z rozpoznanym uzależnieniem od alkoholu	21
Liczba osób z rozpoznanym piciem szkodliwym	10
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	7
Liczba osób bez rozpoznania	33

- **Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym** obejmowała pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	101
---	-----

- **Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.**

Szkolenia dotyczyły problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Zawierają treści dot. dysfunkcji w rodzinie alkoholowej i podstawowy warsztat pracy z członkami rodziny alkoholowej. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt. problemów alkoholowych i ich rozwiązywania zorganizowano dla pracowników socjalnych, wychowawców świetlic specjalistycznych oraz asystentów rodzin. Na bieżąco realizowane były konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	25
Liczba spotkań	4
Liczba godzin	28
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	144

- **Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin prowadzone przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych).**

Poradnictwo specjalistyczne w 2016 roku prowadzone było przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych) oraz dwóch konsultantów ds. uzależnień. Obejmowało problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane były w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom.

W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielali oni wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących chorób i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzili również konsultacje indywidualne w TPPS-ach, środowiskach zamieszkania oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum.

Praca wielospecjalistyczna umożliwiała udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia. Specjaliści ds. uzależnień współpracowali również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów.

- **Zadania realizowane przez asystenta rodziny w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii.**

W 2016 roku pracownik Ośrodka realizujący zadania asystenta rodziny zrealizował w ramach usługi 366 konsultacji dla 13 rodzin mieszkających na terenie miasta Katowice - objętych usługą.

Celem usługi była poprawa sytuacji życiowej rodzin objętych wsparciem, pomoc w stworzeniu optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny. Ponadto wsparcie pracownika realizującego zadania z zakresu asysty rodzinnej umożliwiło nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców oraz zwiększenie ich kompetencji rodzicielskich.

Wsparcie asystenckie skupione było między innymi na: wspieraniu rodzin w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych.

W trakcie trwania usługi pracownik realizujący działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin nawiązywał/poszerzał współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie miasta Katowice.

W kontekście prowadzenia pogłębionej pracy z rodzinami objętymi usługą odbyło się **41** zespołów ds. pracy z rodziną oraz **4** grupy robocze ds. przemocy w rodzinie. W ramach zespołu ds. pracy z rodziną, członkowie zespołu podjęli decyzję o zakończeniu usługi asystenta rodziny w **1** rodzinie. W przypadku pozostałych rodzin skala/różnorodność problemów oznaczały konieczność kontynuowania usługi. Uczestnicy zespołów ds. pracy z rodziną w oparciu o diagnozę systemu rodzinnego wyodrębnili pozostałe do przepracowania z rodziną obszary problemowe jak również określili działania służące rozwiązaniu problemów.

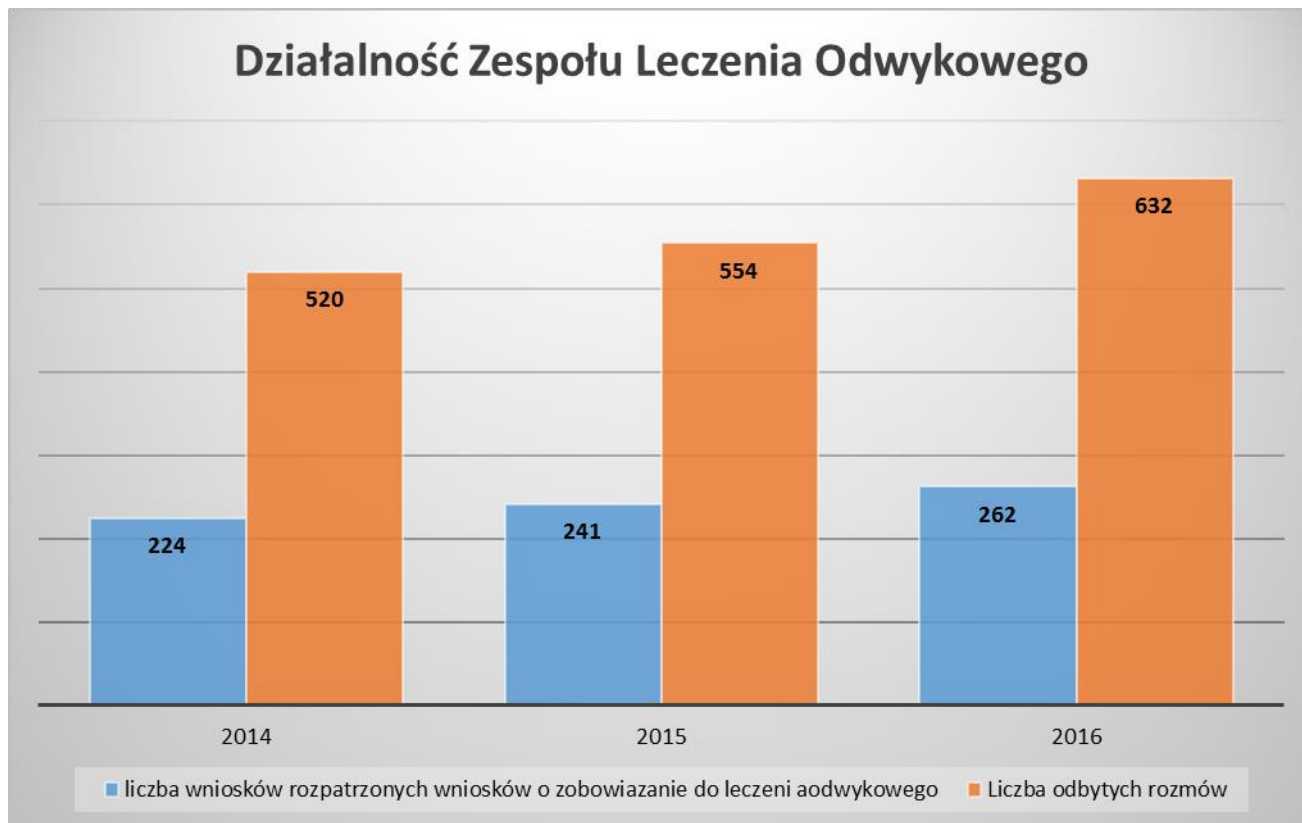
c) zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców Katowic, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- **oddział dzienny** dla osób uzależnionych od alkoholu ze znacznym upośledzeniem w funkcjonowaniu społecznym (kierowanych przez MOPS Katowice), realizowane przez Centrum Psychiatrii na terenie Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy ul. Korczaka 2 w Katowicach - z terapii korzystały **22** osoby (łącznie 560 osobodni terapii)
- **działania związane z procedurą zobowiązania do leczenia odwykowego** prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) - do MKRPA wpłynęły **262** wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego

Kto był wnioskodawcą	Liczba wniosków
rodziny	75
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	56
Policję	78
Prokuraturę	43
inne instytucje	10
	Razem: 262

Zespół ds. Leczenia Odwykowego działający w ramach ww. Komisji prowadził działania na posiedzeniach we wtorki i czwartki w godz. 16.00 – 19.00 przy ul. Macieja 10:

- liczba osób z problemem alkoholowym zaproszona na spotkanie po raz pierwszy: 337 (zgłosiło się 130 osób)
- na kolejnych spotkaniach odnotowano 352 obecności, a w 223 przypadkach przedłożono zaświadczenia potwierdzające zgłoszenie się do placówki leczenia odwykowego
- do Sądu Rejonowego skierowano 196 wniosków o zastosowanie zobowiązanie do leczenia odwykowego
- zaproszono 184 członków rodzin, z których na pierwsze spotkanie z komisją zgłosiło się 106 osób, a na kolejne spotkania zgłosiły się 22 osoby
- ilość osób, które przyszły na spotkanie bez wcześniejszego umówienia: 46
- łącznie w trakcie całego roku zanotowano 632 obecności osób korzystających z pomocy Zespołu

d) organizowanie grup terapeutycznych oraz wspomaganie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin

- zajęcia prowadzone w Katowickim Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Dwójka” (ul. Bpa H.Bednorza 22): **3.138** obecności na 179 spotkaniach (wśród nich m.in.: 53 grupy wsparcia, 49 spotkań społeczności Stowarzyszenia, 23 zajęcia sportowe) - objęto nimi osoby, które podjęły życie w trzeźwości i potrzebują wsparcia w codziennym życiu; ponadto w Stowarzyszeniu udzielono **959** porad i informacji telefonicznych oraz **192** porad w ramach pierwszego kontaktu
- zajęcia prowadzone w Katowickim Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Jędrus” (ul. Macieja 10): grupa samopomocowa (4 razy w miesiącu, dla średnio 22 osób), warsztaty rozwoju osobistego dla uzależnionych i współuzależnionych (35 spotkań po 2 godz., średnio 12 uczestników), dyżury poradnictwa trzeźwościowego (600 godzin)
- grupa DDA (Dorosłych Dzieci Alkoholików): 2 cykle terapii grupowej (łącznie **142 godziny**) dla studentów którzy dorastali w rodzinach z problemem alkoholowym prowadzone na terenie Duszpasterstwa Akademickiego w Zawodziu; łącznie w terapii wzięło udział **28 osób**

- e) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym – w tym zwłaszcza dla dzieci i młodzieży
- „XXV Ogólnopolski Wiosenny Zlot Rodzin Abstynenckich – Tatry 2016” (Małe Ciche, w dniach 30.04. – 05.05.2016r.) - w ramach umowy z Urzędem Miasta Katowice udział wzięło 57 mieszkańców Katowic
 - „Obóz terapeutyczno-integracyjny ZAWOJA 2016” zorganizowany przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka” w dniach 09.07.-23.07.2016r.: 43 uczestników
- f) wspieranie działalności punktów informacyjno - konsultacyjnych z zakresu problemów alkoholowych oraz stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych
- **Telefon Zaufania oraz punkt informacyjno-konsultacyjny** oraz poradnictwo z zakresu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowych dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. Bpa H.Bednorza 22 :
 - 2.903 rozmów w trakcie popołudniowych i nocnych dyżurów Telefonu Zaufania,
 - 156 porad psychologiczne,
 - 144 porady prawne,
 - 572 konsultacje terapeutyczne,
 - działalność Katowickich Stowarzyszeń Trzeźwościowych „Dwójka” oraz „Jędrus” Programy realizowane od wielu lat. Stanowią ofertę dla osób, które podjęły życie w trzeźwości i potrzebują wsparcia w codziennym życiu. (opisane w punkcie 1 d.)

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:

- a) organizowanie spotkań konsultacyjnych z udziałem specjalistów d/s uzależnień oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych spotykających się z problemem uzależnień, a także organizowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą
- 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - 2.183 spotkań Grup Roboczych.
- b) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana była do osób doznających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy.

Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmowała ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą, w tym:	781
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	157
Sprawcy przemocy	91

Dzieci	40
Inne kryzysy	493
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	68
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	101

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie,
- wizyty w środowisku,
- interwencje,
- kierowanie do miejsc schronienia,
- poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych:

	W okresie od I-XII 2016r.
Interwencje osobiste	195
Interwencje telefoniczne	1.035
RAZEM:	1.230

Interwencje były reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą.

Interwencje służą również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
1.501	811	388

Grupowe formy pracy socjalnej

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I - XII 2016 r. obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna** dla ofiar przemocy (**19 osób – 44 spotkania**), celem zajęć jest zyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami ośrodka byli też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	44	19
Naturalne grupy wsparcia/spotkania rodzinne	68	143

- c) wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe:

Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia przez ww. organizację Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. bpa. Bednorza 22. Usługi Ośrodka polegają na:

- zapewnieniu doraźnego całodobowego schronienia dla **10** kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji;
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego. **20** osób skorzystało (narastająco) z usług Ośrodka w okresie I – XII.2016 r.

Stowarzyszenie PO MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla **10** kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji;
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego;
- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodzienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę. **20** osób skorzystało (narastająco) z pomocy Stowarzyszenia w okresie I – XII.2016 r.

Śląska Fundacja Obywatelska LEX CIVIS

W ramach realizacji projektu „LEX FAMILIA – wsparcie osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej” prowadzenie porad psychologicznych, pedagogicznych, prawnych, socjalnych i doradztwa zawodowego – skorzystało **137** mieszkańców Katowic

Parafia Ewangelicko -Augsburska w Katowicach

Prowadzenie punktu konsultacyjnego pn. „Porady przeciw przemocy” przy ul. Dudy Gracza 6 w ramach projektu pn. „Ograniczanie ryzyka przemocy w rodzinie”: 29 osób skorzystało z porad psychologa, 44 osoby z porad prawnika, 38 osób uczestniczyło w zajęciach warsztatowych i edukacyjnych „Jak skutecznie bronić się przed przemocą domową” (odbyło się 27 takich zajęć)

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

a) prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w szczególności w formie opiekuńczej i specjalistycznej, w tym: świetlic specjalistycznych i ognisk wychowawczych dla dzieci oraz klubów specjalistycznych dla młodzieży

ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ (realizowane równolegle w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016r.) adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami.

Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	24+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, ul. Powstańców 3	44+11*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74	42+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35	48+10*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	43+11*
RAZEM	201+42*

*liczba dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich

SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ są kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Kluby przeznaczone są dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Kluby działają w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubów są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	17
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	26+4*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	16+4*
RAZEM	59+8*

*liczba dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO prowadzone przez organizacje pozarządowe, dotowane przez Miasto Katowice – Wydział Polityki Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
1.	„Dom Aniołów Stróżów” ognisko wychowawcze, świetlica terapeutyczna dla grupy młodszej oraz świetlica terapeutyczna dla grupy starszej (świetlice typu specjalistycznego) ul. Gliwicka 148	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a	55	82
2	Świetlica Socjoterapeutyczna (typu specjalistycznego) ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO ul. Morcinka 19 a, Katowice	40	57
3.	Świetlica Środowiskowa (typu specjalistycznego) im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka ul. Dębowa 23	30	43
4.	Świetlica środowiskowa zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” (typu opiekuńczego) ul 3 Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszeni „Szansa dla każdego” ul 3 Maja 36/2	30	35

5.	Świetlica Środowiskowa (typu specjalistycznego) ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kilińskiego 15	70	94
6.	Klub Młodzieżowy (typu specjalistycznego) ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Apostołów Piotra i Pawła ul. Kilińskiego 15	25	31
7.	Świetlica Środowiskowa (typu specjalistycznego) im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka ul. Dębowa 23	30	58
8.	Koło zainteresowań „Klub Profilaktyczny „EKIPA” ul. ks.bp. H.Bednorza 20	Parafia Ewangelicko-Augsburska w Szopienicach ul. Bednorza 20	30	50
9.	Koło zainteresowań „W Słonecznej Krainie” ul. Dudy Gracza 6	Parafia Ewangelicko-Augsburska ul. Warszawska 18	15	202
10.	Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNAZDO ul. Morcinka 19 a	nie dotyczy	54
11.	Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Załęże	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a	nie dotyczy	421
12.	Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Śródmieście	Parafia Ewangelicko-Augsburska ul. Warszawska 18	nie dotyczy	40
Razem:			325	1 167

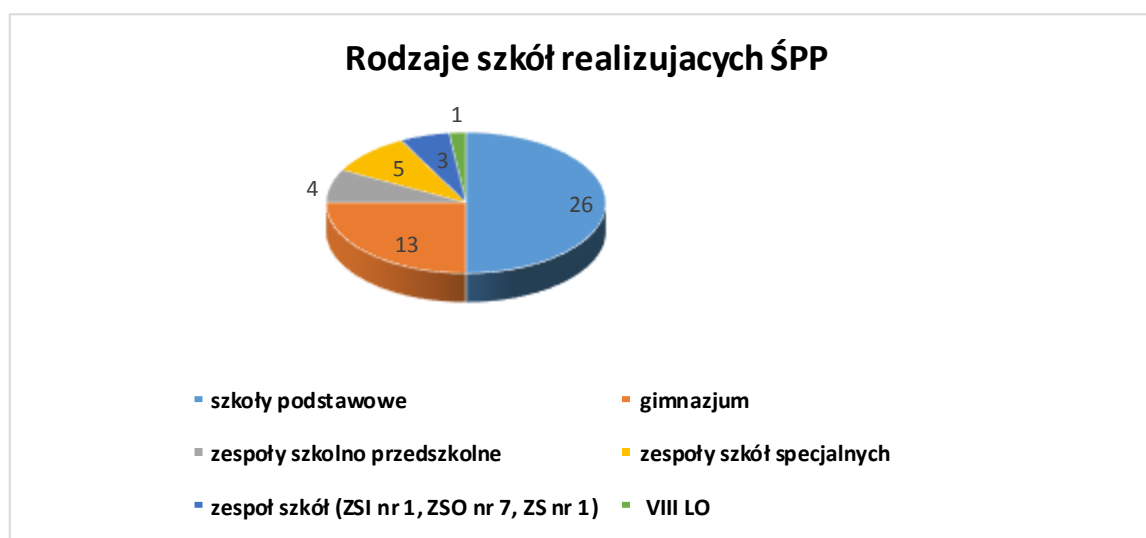
b) realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, prowadzonych na terenie szkół, wg następujących założeń merytorycznych :

- forma zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno–pedagogicznym i edukacyjno - informacyjnymi z zakresu profilaktyki uzależnień, adresowanych w pierwszej kolejności do dzieci zaniedbanych wychowawczo i mających na celu nawiązywanie współpracy z rodzicami,
- realizowane przez współpracujące ze sobą instytucje (np. szkoły, terenowe punkty pomocy społecznej, uczniowskie kluby sportowe, organizacje pozarządowe, poradnie psychologiczno – pedagogiczne),
- koordynowane merytorycznie przez osobę wyznaczoną przez dyrektora szkoły, w której realizowany jest program;

Programy realizowane w **52 szkołach**, w zajęciach uczestniczyło **6.248 dzieci**

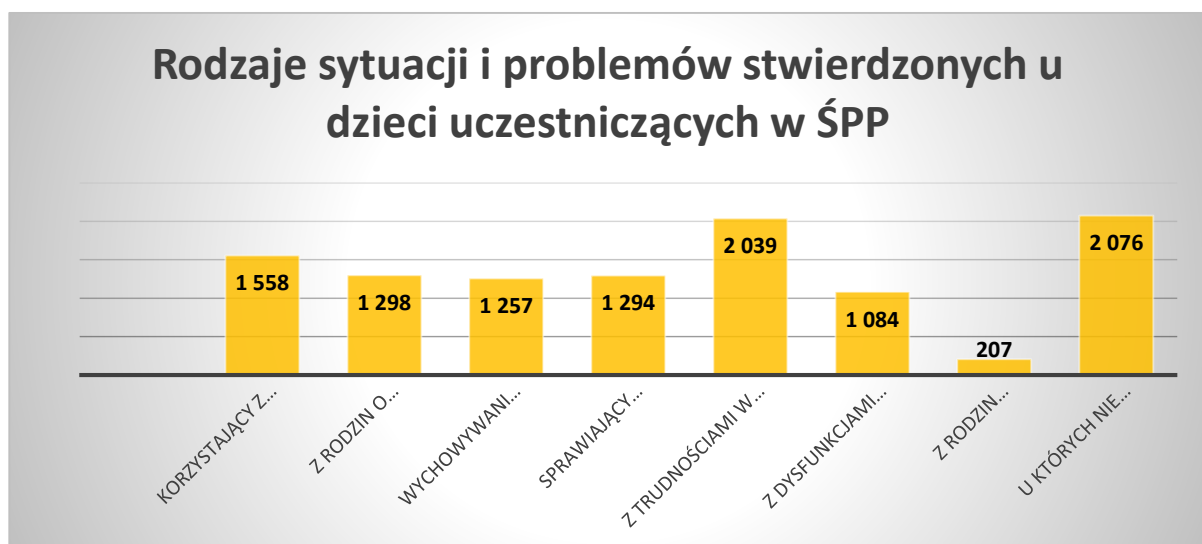
Rodzaje zajęć:	Ilość godzin
sportowe	3.519
dydaktyczno-wyrównawcze	3.174
artystyczne	3.315
terapeutyczno-pedagogiczne	2.516
imprezy integracyjne	3.041
komputerowe	869
inne rodzaje zajęć	3.691
Razem:	20.125

zajęcia były prowadzone przez **508** realizatorów oraz 161 wolontariuszy.

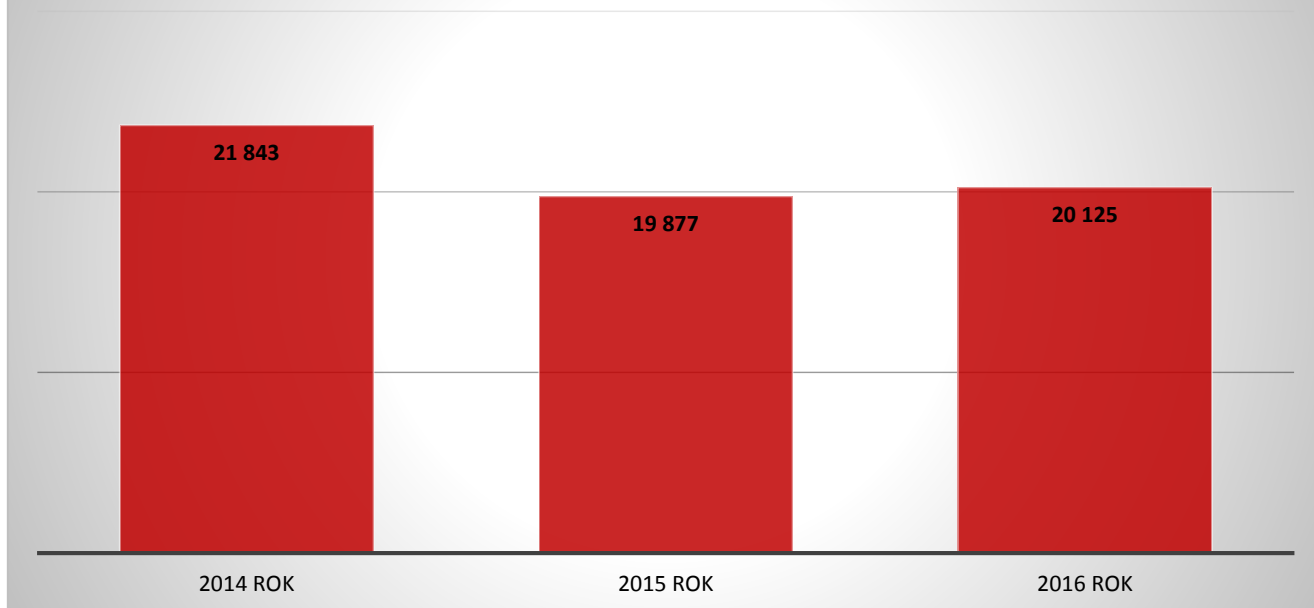

Kategorie problemów występujących u dzieci biorących udział w zajęciach:	Liczba dzieci ze zidentyfikowanym problemem
Dzieci, których rodziny korzystają z pomocy MOPS	1.558
Dzieci z rodzin o nieprawidłowej sytuacji wychowawczej	1.298
Dzieci wychowywane przez jednego rodzica	1.257
Dzieci sprawiające problemy wychowawcze	1.294
Dzieci z trudnościami w nauce	2.039
Dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi, w tym zdrowotnymi	1.084
Dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych, placówek opiekuńczych	207
Dzieci u których nie stwierdzono powyższych problemów	2.076

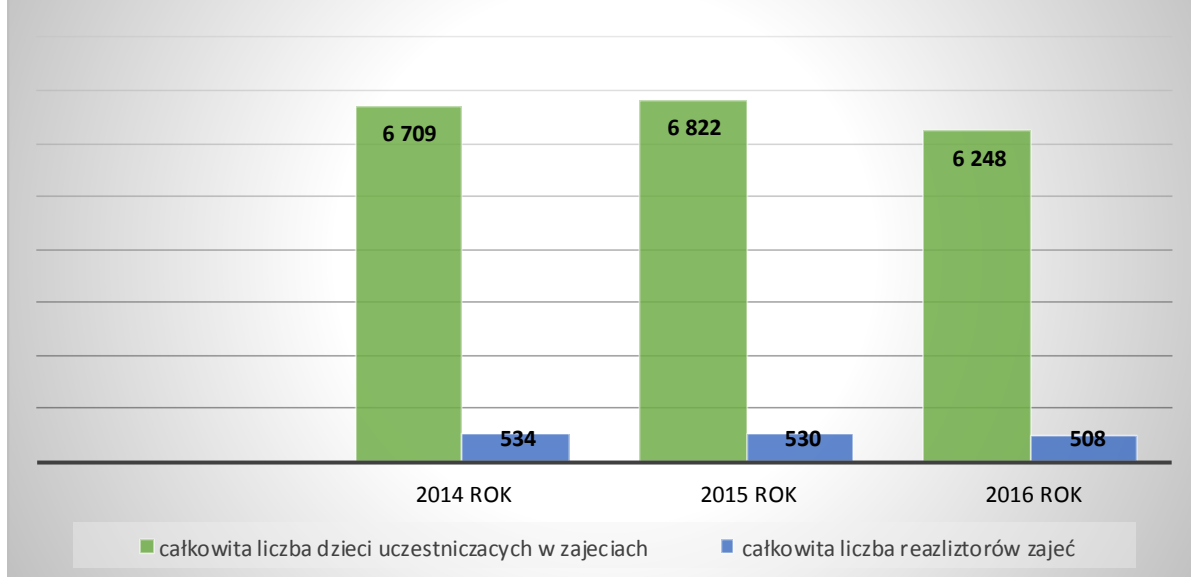
Uwaga: powyższe dane z realizacji środowiskowych programów profilaktycznych powtarzają się w sprawozdaniu z Miejskiego Programu Profilaktyki Przeciwdziałania Narkomanii w 2016r. (ponieważ są realizowane równoległe w ramach tego Programu)

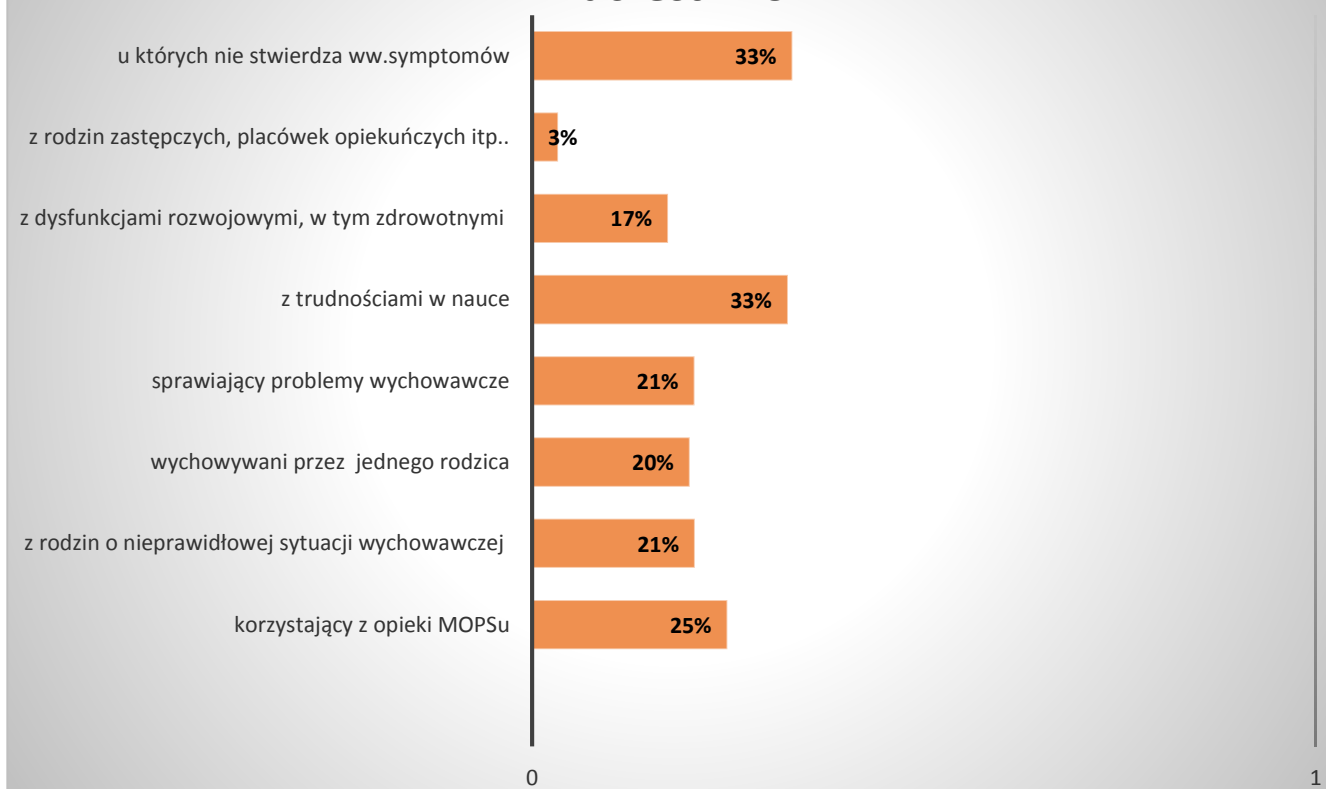
Liczba godzin zrealizowanych zajęć

Liczba dzieci i liczba realizatorów ŚPP

Udział procentowy w stosunku do całkowitej liczby uczestników

c) prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych poprzez uczniowskie kluby sportowe i uwzględniających następujące elementy:

- włączanie w zajęcia sportowe dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji np. materialnej, rodzinnej, wychowawczej,
- podjęcie współpracy ze szkołami w realizacji zadań wynikających z programów wychowawczych i programów profilaktyki szkolnej,

Lp.	Nazwa organizacji	adres	Środki finansowe przyznane w ramach umowy dotacji
1.	MKKS GLORIA	ul. Lubiny 9	10 000,00
2.	UKS BONITO MURCKI	ul. Bielska 14	8 000,00
3.	UKS PAŁAC MŁODZIEŻY	ul. Mikołowska 26	14 000,00
4.	UKS SZOPIENICE	ul. Obr. Westerplatte 30	35 000,00
5.	MKS PAŁAC MŁODZIEŻY	ul. Mikołowska 26	100 000,00

6.	UKS SPRINT	ul. Przyjazna 7 A	16 000,00
7.	UKS KUKUŁKI	ul. Kukułek 2A	7 000,00
8.	UKS CARRAMBA	ul. Tysiąclecia 88/37	10 000,00
9.	UKS OLIMPIA	ul. Lompy 17	20 000,00
10.	UKS GLADIATOR 23	ul. Medyków 27	10 000,00
11.	UKS MOS	ul. Paderewskiego 46 A	63 000,00
12.	UKS WODNIK	ul. Lepszego 2	16 000,00
13.	UKŁ SPIN	ul. Szopienicka 13d/7	36 000,00
14.	UKS KARLIK	ul. Witosa 23	8 000,00
15.	UKS KOKOCINIEC	ul. Zielona 5	4 000,00
16.	UKS SPARTA	ul. Żeromskiego 4	7 000,00
17.	UKS OKTAGON	ul. Morawa 86	5 000,00
18.	UKS KUŹNICA	ul. Słowiańska 1	5 000,00
19.	UKS KANU	ul. Piastów 17	3 000,00
20.	UKS JUNGA	ul. Morawa 19	22 000,00
21.	ZUKS GKS KATOWICE	ul. Józefowska 40	1 000,00
	<i>SUMA</i>		400 000,00

W zajęciach uczniowskich klubów sportowych brało udział **1 560 osób (dzieci i młodzież)**.

d) prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych

- program „**Z bajką bezpieczniej**” realizowany przez funkcjonariuszy Zespołu Prewencji Szkolnej katowickiej Straży Miejskiej w przedszkolach oraz klasach I-III porusza zagadnienia związane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym: **30** spotkań w przedszkolach, **10** w szkołach podstawowych, łącznie w zajęciach uczestniczyło **1.155 dzieci**);
- program „**Bezpieczne Dziecko – Przyjaciół Sznupka**”/„**Bezpieczny Gimnazjalista**”, realizowany przez nauczycieli i pedagogów w ramach godzin wychowawczych, adresaci programu w II półroczu roku szkolnego 2015/2016:
 - 13.825 uczniów szkół podstawowych
 - 5.280 uczniów szkół gimnazjalnych

675 uczniów zespołów szkół specjalnych,

adresaci programu w I półroczu roku szkolnego 2016/2017:

- 12.897 uczniów szkół podstawowych
- 5.303 uczniów szkół gimnazjalnych
- 858 uczniów zespołów szkół specjalnych

Realizowana tematyka dotyczyła :

- uzależnień (nikotyna, narkotyki, alkohol, Internet)
 - bezpiecznego wypoczynku (bezpieczeństwo w trakcie wakacji w mieście, w trakcie podróży, w trakcie wypoczynku nad wodą i w górach).
 - bezpieczeństwa w kontaktach z dorosłymi (molestowanie, znęcanie się, kradzieże, pozyskiwanie od dzieci i młodzieży informacji przez przestępców),
 - przemocy rówieśniczej (bójki, pobicia, rozboje, wymuszenia, kradzieże),
- program „**Bezpieczna Młodzież**” realizowany przez nauczycieli i pedagogów w ramach godzin wychowawczych w szkołach ponadgimnazjalnych, obejmuje następujące tematy:
- „*Jak chronić się przed uzależnieniem?*”
 - „*Chcę żyć, czyli co należy wiedzieć o depresji i zachowaniach autodestrukcyjnych*”
 - „*Cyberprzemoc – czy nas to dotyczy?*”
 - „*Przemoc seksualna – czy potrafię reagować?*”
- program „**Korekta**” realizowany w klasach II i III szkół ponadgimnazjalnych: zrealizowano **30** edycji (jedna edycja programu trwała 3 godziny lekcyjne), którymi objęto **722** uczniów, średnia ocena wystawiana przez uczestników w poszczególnych zajęciach wahała się od 4,3 do 4,7 (w skali 1-6). Jest to program profilaktyczny, edukacyjny, adresowany do młodych ludzi, którzy są już po inicjacji alkoholowej (lub w związku z uzyskaniem pełnoletniości uzyskują pełnoprawną możliwość picia alkoholu) i wciąż mają z nim kontakt, a w szczególności do tych, u których pojawiają się problemy z nadużywaniem alkoholu, ukazuje szeroką gamę zagrożeń związanych z używaniem alkoholu.
- praca wśród młodzieży ubogiej i zepchniętej na margines społeczny, budowanie strefy bezpieczeństwa bez alkoholu i narkotyków oraz stwarzanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu w ramach działalności klubu młodzieżowego „**Wysoki Zamek**” przy ul. Gliwickiej 96, realizowana przez Wspólnotę Dobrego Pasterza: **5.966** obecności we wszystkich imprezach o charakterze kulturalnym (w tym **10** imprez wolnych od alkoholu i narkotyków) oraz przedsięwzięciach pomocowych i profilaktycznych **20** godzin edukacyjno-profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom), **62** stałych uczestników, **10** podopiecznych objętych indywidualną pracą psychokorekcyjną

e) organizowanie konferencji lub szkoleń dla nauczycieli dotyczących profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, a zwłaszcza alkoholu,

- nie zrealizowano

f) wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość,

- XXV Ogólnopolski Przegląd Abstynenckiej Twórczości Artystycznej - Zamczysko 2016 w dniach 25–28.08.2016 roku w Olsztynie k/Częstochowy: sfinansowano udział 30 mieszkańców Katowic

g) prowadzenie kampanii i festynów trzeźwościowych z wykorzystaniem plakatów, ulotek, informatorów dla mieszkańców Katowic:

- udział w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2016” organizowanej przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych: materiały edukacyjno-profilaktyczne zostały przekazane do szkół podstawowych i gimnazjów (w tym zespołów szkół specjalnych), 48 uczniów z Katowic zostało laureatami konkursów organizowanych w ramach kampanii, a uczeń z Gimnazjum nr 1 został laureatem nagrody głównej (odbiór nagrody nastąpił podczas Wielkiego Finału kampanii ZTU 2016 w Centrum Olimpijskim w Warszawie)

- realizowanie działań edukacyjno-profilaktycznych dotyczących problemów alkoholowych i narkotykowych oraz przeciwdziałania przemocy domowej: informatory Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przekazano do MOPS, placówek opieki zdrowotnej, Policji, Straży Miejskiej, Biura Obsługi mieszkańców UM, Zespołu ds. Leczenia Odwykowego)

h) wspieranie grup młodzieżowych liderów trzeźwości

- dofinansowanie udziału 4 uczniów z katowickich szkół ponadgimnazjalnych w XVI Edycji Regionalnej Powiatowej Młodzieżowej Szkoły Liderów

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

a) dotowanie zadań stanowiących realizację Programu

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” w Katowicach, ul. Andrzeja 12, na realizację zadań:

- „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej – Świetlicy Specjalistycznej w dzielnicy Katowice-Załęże”.

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **306 936,40**

- „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowane przez wychowawcę w dzielnicy Katowice-Załęże”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **55 000,00**

Katolicka Fundacja Dzieciom w Parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach, ul. Kilińskiego 15, na realizację zadań:

- „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej – Świetlicy Specjalistycznej w dzielnicy Śródmieście Zachód”.

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **119 705,00**

- „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej - młodzieżowego klubu specjalistycznego w dzielnicy Śródmieście Zachód”. Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **183 174,00**

Stowarzyszenie „Szansa dla każdego” w Katowicach, ul. 3 Maja 36/2, na realizację zadania „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie świetlicy środowiskowej typu opiekuńczego w dzielnicy Katowice Śródmieście, zwane dalej Klubem Dziecięco – Młodzieżowym Szansa dla Każdego”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **149 420,00**

Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” w Katowicach, ul. Morcinka 19a, na realizację zadań

- „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej – Świetlicy Specjalistycznej w dzielnicy Koszutka*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **82 828,00**

- „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Bogucice*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **65 000,00**

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka w Katowicach, ul. Dębowa 23, na realizację zadań:

- „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej im. Św. Brata Alberta w dzielnicy Śródmieście Wschód*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **211 096,00**

- „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej – Świetlicy Specjalistycznej im. św. Barbary w dzielnicy Katowice-Giszowice*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **191 343,60**

Parafia Ewangelicko-Augsburska z siedzibą w Katowicach-Szopenicach, ul. ks. Bpa H. Bednorza 20 na realizację zadania „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej – koła zainteresowań pod nazwą Klub Profilaktyczny EKIPA w dzielnicy Katowice-Szopenice*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **68 332,00**

Parafia Ewangelicko-Augsburska z siedzibą w Katowicach, ul. Warszawska 18 na realizację zadań:

- „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej – koła zainteresowań pod nazwą W SŁONECZNEJ KRAINIE w dzielnicy Katowice-Śródmieście*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **30 000,00**

- „*Ograniczanie ryzyka przemocy w rodzinie*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **11 000,00**

- „*Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w dzielnicy Katowice-Śródmieście*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **30 668,00**

Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka” w Katowicach, ul. Ks. Bpa Bednorza 22, na realizację zadania „*Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem RAZEM MOŻNA WIECEJ*”.

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **45 200,00**

Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Jedruś” w Katowicach, ul. Macieja 10, na realizację zadania „*Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem*”.

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **25 000,00**

Wspólnota Dobrego Pasterza w Katowicach ul. Gliwicka 96, na realizację zadań:

- „*Praca wśród młodzieży ubogiej i zepchniętej na margines społeczny, budowanie strefy bezpieczeństwa bez alkoholu i narkotyków oraz stwarzanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu w ramach działalności Klubu Młodzieżowego WYSOKI ZAMEK*” (w połowie roku zmieniono nazwę programu na „*Zamiast na ulicy*”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **62 225,00**

Śląska Fundacja Obywatelska LEX CIVIS w Katowicach, ul. Kossutha 11, na realizację zadania „LEX FAMILIA – wsparcie osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej”

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **7 500,00**

Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Katowicach, ul. Warszawska 19, na realizację zadania „Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i członków ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem – działalność Poradni Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii oddział w Katowicach – Poradnia dla osób używających i uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz współuzależnionych”.

Na wykonanie ww. zadania przeznaczono środki w formie dotacji w wysokości **8 477,00**

- w okresie sprawozdawczym zawarto **10** umów na wykup usług (w tym 6 z organizacjami pozarządowymi), w oparciu o przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych

b) wzmacnianie kompetencji w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, poprzez szkolenia wybranych grup zawodowych:

- szkolenia zorganizowane przez Miejską Izbę Wyrzeźwien i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu, prowadzone przez psychologów i terapeutów, dla różnych grup zawodowych, w tym we współpracy ze Szkołą Policji w Katowicach przeszkolono **792 policjantów**

5. Prowadzenie regularnych kontroli w placówkach handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie na uzasadnione wnioski interwencji związanych z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa.

Zespół Kontrolny Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadził **178** kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym w 93 sklepach i 85 w lokalach gastronomicznych, w **27** punktach sprzedaży (w 12 sklepach i w 15 lokalach gastronomicznych) stwierdzono brak ustawowo wymaganej informacji „Alkohol szkodzi zdrowiu”, w rezultacie czego funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli mandaty.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaopiniowała pod względem usytuowania punktu oraz posiadanej liczby wniosków przesłane przez Wydział Spraw Obywatelskich

- w oparciu o uchwałę nr XLVIII/1002/05 Rady Miasta Katowice z dnia 24 października 2005 roku w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Katowice miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz uchwałę nr LXVI/1348/10 Rady Miasta Katowice z dnia 25 października 2010 roku w sprawie ustalenia dla miasta Katowice liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.

Jeden ze specjalnie przeszkolonych członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczył w 16 kontrolach wiarygodności danych złożonych w oświadczeniach o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.

II. Struktura finansowania Programu.

Dział 851 Ochrona zdrowia,

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Plan:	5.284.942,00 zł	tj. 99,36%
Wykonanie:	5.250.885,73 zł	

Dysponenci środków finansowych:

Wydział Polityki Społecznej		
Plan:	2.077.360,00 zł	tj. 99,38 %
Wykonanie:	2.064.517,83 zł	

Wydział Zarządzania Kryzysowego

Plan:	80.000,00 zł	tj. 99,98%
Wykonanie:	79.986,24 zł	

Wydział Sportu i Turystyki

Plan:	400.000,00 zł	tj. 100 %
Wykonanie:	400.000,00 zł	

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach

Plan :	1.566.175,00 zł	tj. 99,65%
Wykonanie:	1.560.765,91 zł	

W tym finansowanie działalności:

- 5 świetlic MOPS i 3 Kluby Młodzieżowe	925.478,07 zł
- Centrum Rehabilitacji Społecznej	116.361,85 zł
-asystent rodziny w ramach Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Promocji, Metodyki i Strategii	55.497,03 zł
-Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz schronienia dla ofiar przemocy	317.127,96 zł
- zakup usług w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej prowadzonych przez Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” oraz Stowarzyszenie „PoMOC” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej	146.301,00 zł

Miejska Izba Wyrzeźwień i Ośrodek Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach

Plan :	677.236,00 zł	tj. 99,77%
Wykonanie:	675.668,92 zł	

Zespół Obsługi Jednostek Oświatowych oraz szkoły samodzielne

Plan :	484.171,00 zł	tj. 97,06%
Wykonanie:	469.946,83 zł	

Realizowane w placówkach:

Szkoły Podstawowe nr: 2, 5, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 27, 29, 31, 34, 36, 42, 44, 45, 51, 53, 59, 62, 65, 66, 67

Zespół Szkół Integracyjnych nr 1

Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 1, 2, 3, 4

Gimnazja nr: 3, 4, 5, 9, 11, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 23

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 7 i Zespół Szkół nr 1

Zespoły Szkół Specjalnych nr: 8, 9, 10, 11, 12

VIII LO